

وزارت معارف

حسن خط

صنف پنجم

سال چاپ: ۱۳۹۷ هـ.ش.

سرود ملی

دا وطن افغانستان دی
کور د سولې کور د تورې
دا وطن د ټولو کور دی
د پښتون او هزاره وو
ورسره عرب، گوجر دي
براهوي دي، قزلباش دي
دا هېواد به تل ځلیږي
په سینه کې د آسیا به
نوم د حق مو دی رهبر

دا عزت د هر افغان دی
هر بچی یې قهرمان دی
د بلوڅو د ازبکو
د ترکمنو د تاجکو
پامیریان، نورستانیان
هم ایماق، هم پشه یان
لکه لمر پر شنه آسمان
لکه زړه وي جاویدان
وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحیم

وزارت معارف

حسن خط

صنف پنجم

سال چاپ: ۱۳۹۷ هـ.ش.

مشخصات کتاب

مضمون: حسن خط

مؤلفان: گروه مؤلفان کتاب‌های درسی بخش هنر نصاب تعلیمی

ویراستاران: اعضای دیپارتمنت ویراستاری و ایدیت زبان دری

صنف: پنجم

زبان متن: دری

انکشاف دهنده: ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی

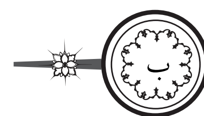
ناشر: ریاست ارتباط و آگاهی عامهٔ وزارت معارف

سال چاپ: ۱۳۹۷ هجری شمسی

مکان چاپ: کابل

چاپ‌خانه: مطبعهٔ بهیر

ایمیل آدرس: curriculum@moe.gov.af

پیام وزیر معارف

اقرأ باسم ربک

سپاس و حمد بیکران آفریدگار یکتایی را که بر ما هستی بخشید و ما را از نعمت بزرگ خواندن و نوشتن برخوردار ساخت، و درود بی‌پایان بر رسول خاتم- حضرت محمد مصطفی ﷺ که نخستین پیام الهی بر ایشان «خواندن» است.

چنانچه بر همه‌گان هویداست، سال ۱۳۹۷ خورشیدی، به نام سال معارف مسمی گردید. بدین ملحوظ نظام تعلیم و تربیت در کشور عزیز ما شاهد تحولات و تغییرات بنیادینی در عرصه‌های مختلف خواهد بود؛ معلم، متعلم، کتاب، مکتب، اداره و شوراهای والدین، از عناصر شش‌گانه و اساسی نظام معارف افغانستان به شمار می‌روند که در توسعه و انکشاف آموزش و پرورش کشور نقش مهمی را ایفا می‌نمایند. در چنین برهه سرنوشت‌ساز، رهبری و خانوادهٔ بزرگ معارف افغانستان، متعهد به ایجاد تحول بنیادی در روند رشد و توسعه نظام معاصر تعلیم و تربیت کشور می‌باشد.

از همین‌رو، اصلاح و انکشاف نصاب تعلیمی از اولویت‌های مهم وزارت معارف پنداشته می‌شود. در همین راستا، توجه به کیفیت، محتوا و فرایند توزیع کتاب‌های درسی در مکاتب، مدارس و سایر نهادهای تعلیمی دولتی و خصوصی در صدر برنامه‌های وزارت معارف قرار دارد. ما باور داریم، بدون داشتن کتاب درسی باکیفیت، به اهداف پایدار تعلیمی در کشور دست نخواهیم یافت.

برای دستیابی به اهداف ذکرشده و نیل به یک نظام آموزشی کارآمد، از آموزگاران و مدرسان دلسوز و مدیران فرهیخته به‌عنوان تربیت کننده‌گان نسل آینده، در سراسر کشور احترامانه تقاضا می‌گردد تا در روند آموزش این کتاب درسی و انتقال محتوای آن به فرزندان عزیز ما، از هر نوع تلاشی دریغ نورزیده و در تربیت و پرورش نسل فعال و آگاه با ارزش‌های دینی، ملی و تفکر انتقادی بکوشند. هر روز علاوه بر تجدید تعهد و حس مسؤولیت پذیری، با این نیت تدریس راآغاز کنند، که در آیندهٔ نزدیک شاگردان عزیز، شهروندان مؤثر، متمدن و معماران افغانستان توسعه یافته و شکوفا خواهند شد.

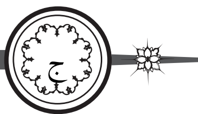
همچنین از دانش آموزان خوب و دوست داشتنی به مثابه ارزشمندترین سرمایه‌های فردای کشور می‌خواهم تا از فرصت‌ها غافل نبوده و در کمال ادب، احترام و البته کنجکاوی علمی از درس معلمان گرامی استفادهٔ بهتر کنند و خوشه چین دانش و علم استادان گرامی خود باشند.

در پایان، از تمام کارشناسان آموزشی، دانشمندان تعلیم و تربیت و همکاران فنی بخش نصاب تعلیمی کشور که در تهیه و تدوین این کتاب درسی مجدانه شبانه روز تلاش نمودند، ابراز قدردانی کرده و از بارگاه الهی برای آن‌ها در این راه مقدس و انسان‌ساز موفقیت استدعا دارم.

با آرزوی دستیابی به یک نظام معارف معیاری و توسعه یافته، و نیل به یک افغانستان آباد و مترقی دارای شهروندان آزاد، آگاه و مرفه.

دکتور محمد میرویس بلخی

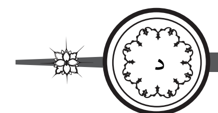
وزیر معارف

فهرست

شماره درس	عنوان	صفحه
	فصل اول: کلمه‌های چند حرفی خط نستعلیق	

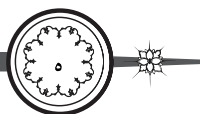
فصل دوم: کلمه‌های چند حرفی خط نستعلیق

فصل سوم: طرز خطاطی جمله با خط نستعلیق

بخش دوم

یادآوری: نکاتی چند پیرامون شناخت، تعریف بعضی از خطوط و قواعد آن، همچنان روش‌های استفاده از وسایل و لوازم خوش‌نویسی (زیبا نویسی) برای آن عِده استادان محترم که تدریس مضمون حسن خط را به عهده دارند، در اوراق آخر این کتاب گنجانَیده شده، تا معلمان گرامی بتوانند در تدریس حسن خط به شاگردان از آن استفادهٔ لازم به عمل آورند.

فصل اول

طرز نقطه‌گذاری الفبای خط نستعلیق

درس اول

نقطه‌گذاری حرف های «آ، ا»

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی حرف‌های «آ، ا» و نقطه‌گذاری آن‌ها با قاعدهٔ خط نستعلیق، روی خط کرسی.

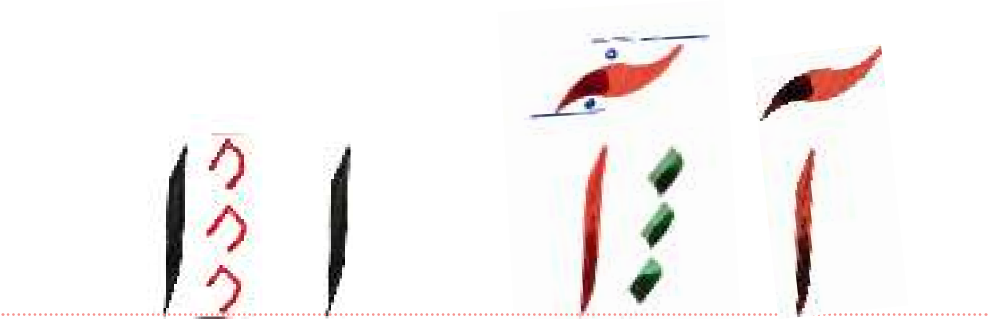
پرسش‌ها

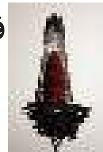

چه فکر می‌کنید، مد بالای کدام حرف نوشته می‌شود؟

به نظر شما، در حرف «الف» و «مد» چند نقطه گذاشته می‌شود؟

به نظر شما، حرف «ا» از چند نقطه تشکیل شده است؟

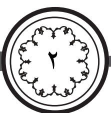
فعالیت

از روی سرخط فوق با قلم نی، روی خط کرسی «الف مد، الف» را با درنظرداشت نقطه‌گذاری‌های آن‌ها در کتابچه‌های تان مشق کنید.

کارخانه‌گی

حرف «آ، ا» را با قلم نی در کتابچه‌های تان روی خط کرسی مشق و تمرین کنید.

درس دوم

نقطه‌گذاری حرف «ب»

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه‌گذاری حرف «ب» و هم‌شکل آن، روی خط کرسی با خط نستعلیق

پرسش‌ها

به نظر شما، حرف «ب» با چند حرکت مشق و نقطه‌گذاری شده است؟
چه فکر می‌کنید، حرف «ب» به چند روش و چطور خطاطی می‌شود؟

فعالیت

سرمشق فوق را روی خط کرسی با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

با قلم نی حرف «ب» و هم شکل آن را در کتابچه‌های تان چند بار نقطه‌گذاری و تمرین کنید.

درس سوم

نقطه‌گذاری حرف «ج»

هدف: آشنایی شاگردان با نقطه‌گذاری و اساسات حرف «ج» و طرز خطاطی آن روی خط کرسی با قاعدهٔ خط نستعلیق

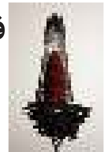

پرسش‌ها

گاهی حرف «ج» را مشق کرده اید؟

به نظر شما، در نقطه‌گذاری حرف «ج» چند نقطه به کار رفته است؟

فعالیت

در گروه‌ها راجع به نقطه‌گذاری حرف «ج» و طرز خطاطی آن بحث کرده؛ سپس با قلم نی آن را روی خط کرسی مشق کنید.

کارخانه‌گی

حرف «ج» را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس چهارم

نقطه‌گذاری حرف‌های «د» و «ر»

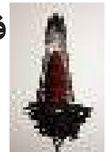
هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری و طرز خطاطی حرف‌ها «د» و «ر» با خط نستعلیق روی خط کرسی

پرسش‌ها

گاهی حرف‌های «د» و «ر» را توسط قلم نی با خط نستعلیق، نقطه‌گذاری کرده اید؟ گفته می‌توانید که در نقطه‌گذاری حرف‌های «د» و «ر» چند نقطه گذاشته شده است؟

فعالیت

دربارهٔ سرمشق‌های فوق و اساسات آن‌ها با قاعدهٔ خط نستعلیق بحث کرده؛ سپس آن‌ها را با قلم نی روی خط کرسی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

کارخانه‌گی

سرمشق‌های فوق را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس پنجم

نقطه‌گذاری حرف‌های «س و ص»

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه‌گذاری حرف‌های «س، ص» روی خط کرسی با خط نستعلیق

پرسش‌ها

چه فکر می‌کنید، حرف «س» علاوه بر دندانه‌های آن با کدام طریق دیگر خطاطی می‌گردد و با کدام حرف دیگر هم‌مانند می‌باشد؟
گاهی حرف «س» را طور کش‌دار و حرف «ص» را با خط نستعلیق روی خط کرسی خطاطی کرده اید؟

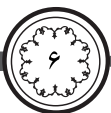
فعالیت

دربارهٔ حرف «س» دندانه‌دار و «س» کش‌دار و طرز خطاطی حرف «ص» با نقطه‌گذاری آن روی خط کرسی با همدیگر مشوره نمایند؛ سپس باقلم نی آن‌ها را نقطه‌گذاری و مشق کنید.

کارخانه‌گی

سرمشق فوق را با قلم نی روی خط کرسی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس ششم

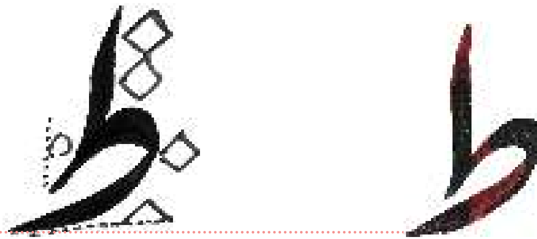
نقطه‌گذاری حرف «ط»

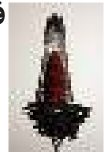
هدف: آشنایی شاگردان با نقطه‌گذاری حرف «ط» و طرز دقیق خطاطی آن را روی خط کرسی با قاعدۀ خط نستعلیق

پرسش‌ها

چه فکر می‌کنید، حرف «ط» بعد از کدام حرف می‌آید و چگونه نقطه‌گذاری می‌شود؟
گاهی حرف «ط» را با خط نستعلیق نقطه‌گذاری و خطاطی کرده اید؟

فعالیت

حرف «ط» را با اساسات قاعدۀ خط نستعلیق روی خط کرسی با قلم نی مشق کنید.

کارخانه‌گی

حرف «ط» را با خط نستعلیق توسط قلم نی چند بار در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس هفتم

نقطه‌گذاری حرف «ع»

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی حرف‌های «ع» و «غ» با قاعدهٔ خط نستعلیق و نقطه‌گذاری آن توسط قلم نی

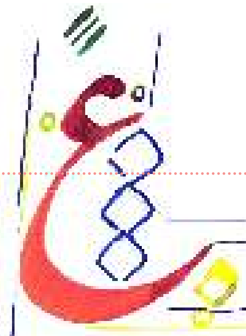

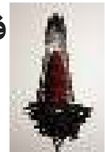
پرسش‌ها

گاهی حرف‌های «ع» و «غ» را توسط قلم نی نقطه‌گذاری کرده اید؟

به نظر شما، اندازهٔ حرف‌ها را توسط چه پیمایش می‌کنند؟

فعالیت

سرمشق بالا را با قلم نی از روی سرخط کتاب نقطه‌گذاری و به قاعدهٔ خط نستعلیق آن را مشق کنید.

کارخانه‌گی

با قلم نی در کتابچه‌های تان سرمشق بالا را تمرین کنید.

درس هشتم

نقطه‌گذاری حرف «ف»

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری حرف «ف» و طرز درست خطاطی آن روی خط کرسی با خط نستعلیق

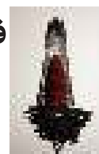

پرسش‌ها

به نظر شما، در خطاطی حرف «ف» در مجموع چند نقطه اندازه‌گیری شده است؟

چه فکر می‌کنید، حرف «ف» به چند طریق خطاطی می‌شود؟

فعالیت

دربارهٔ حرف «ف» و طرز نوشتن آن فکر کرده و آن را با قاعدهٔ خط نستعلیق نقطه‌گذاری کنید؛ سپس در کتابچه‌های تان مشق نمایید.

کارخانه‌گی

حرف «ف» را با قلم نی مطابق سرمشق، با خط نستعلیق در کتابچه‌های تان تمرین کنید.

درس نهم

نقطه‌گذاری حرف «ق»

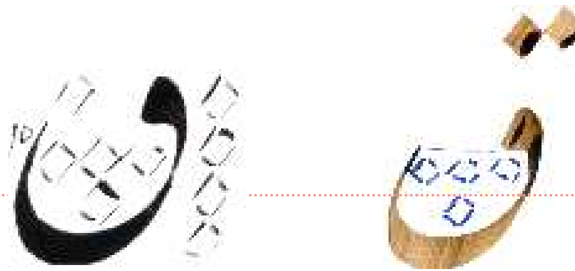
هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری حرف «ق» و خطاطی آن روی خط کرسی با خط نستعلیق

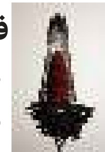

پرسش‌ها

به نظر شما، در خطاطی حرف «ق» چند نقطه در نظر گرفته می‌شود؟

چه فکر می‌کنید، حرف «ق» وقتی که در اول و وسط کلمه می‌آید، چه شکل را به خود می‌گیرد؟

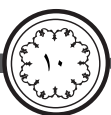
فعالیت

دربارهٔ حرف «ق» و طرز خطاطی آن با همدیگر بحث کرده؛ سپس با قلم نی سرمشق فوق را در کتابچه تان مشق و تمرین کنید.

کارخانه گی

سرمشق فوق را با قلم نی روی خط کرسی در کتابچه‌های تان تمرین کنید.

درس دهم

نقطه‌گذاری حرف‌های «ک» و «گ»

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری حرف‌های«ک» و «گک» و طرز خطاطی آن روی خط کرسی با خط نستعلیق

پرسش

گاهی حرف «ک» را توسط قلم نی با خط نستعلیق خطاطی و نقطه‌گذاری کرده اید؟

فعالیت

دربارۀ حرف «ک» و طرز نوشتن آن با همدیگر بحث کرده؛ سپس با قلم نی سرمشق فوق را روی خط کرسی با خط نستعلیق در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

کارخانه گی

حرف «ک» را با قلم نی روی خط کرسی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

درس یازدهم

نقطه‌گذاری حرف «ل»

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری حرف «ل» و طرز خطاطی آن توسط قلم نی روی خط کرسی با خط نستعلیق

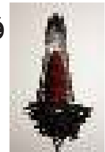
پرسش‌ها

چه فکر می‌کنید، حرف «ل» از چند نقطه تشکیل شده است؟
گاهی حرف «ل» را توسط قلم نی با خط نستعلیق، روی خط کرسی خطاطی کرده اید؟

فعالیت

دربارهٔ حرف «ل» و طرز خطاطی آن با همدیگر بحث کرده؛ سپس با قلم نی حرف «ل» را با خط نستعلیق مشق و تمرین کنید.

کارخانه‌گی

سرمشق فوق را با قلم نی روی خط کرسی مشق و تمرین کنید.

درس دوازدهم

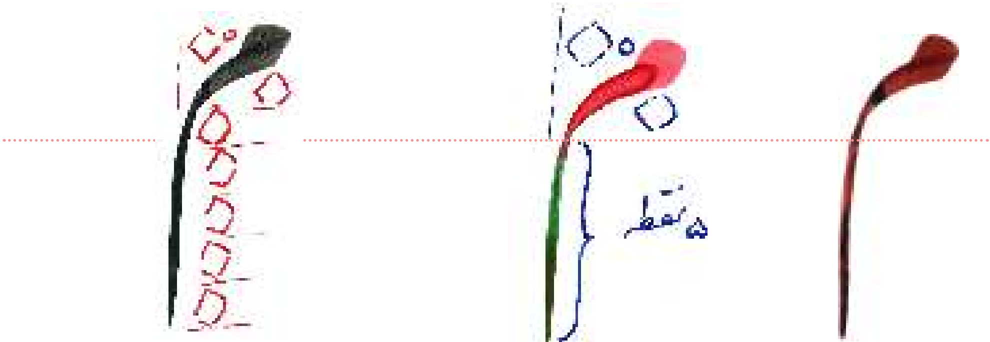
نقط گذاری حرف «م»

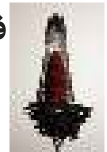
هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری حرف «م» روی خط کرسی توسط قلم نی با خط نستعلیق

پرسش‌ها

حرف زیر را به دقت ببینید و بگویید که در کدام قسمت خط کرسی واقع شده است؟
به نظر شما، حرف «م» از چند نقطه تشکیل شده است؟

فعالیت

دربارهٔ نقطه‌گذاری حرف«م» و طرز خطاطی آن با همدیگر مشوره کرده؛ سپس حرف «م» را با قلم نی مشق کنید.

کارخانه گی

حرف «م» را با قلم نی روی خط کرسی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

درس سیزدهم

نطقه گذاری حرف «ن»

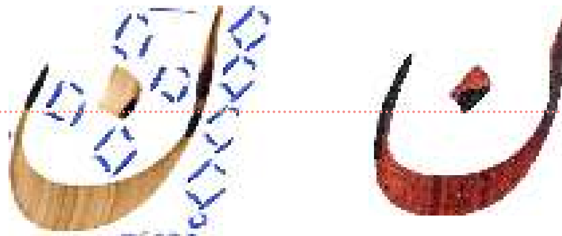
هدف: آشنایی شاگردان با نقطه‌گذاری حرف«ن» و طرز خطاطی آن توسط قلم نی روی خط کرسی با خط نستعلیق

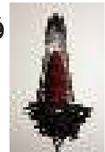

پرسش‌ها

به نظر شما، حرف «ن» در کدام قسمت خط کرسی قرار دارد و از چند نقطه تشکیل شده است؟

گاهی حرف «ن» را روی خط کرسی با قلم نی خطاطی کرده اید؟

فعالیت

دربارهٔ نقطه‌گذاری حرف «ن» و طرز خطاطی آن با همدیگر مشوره کرده؛ سپس سرمشق فوق را با قلم نی مشق و تمرین کنید.

کارخانه گی

حرف «ن» را با قلم نی روی خط کرسی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

نقطه‌گذاری حرف «و»

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری حرف «و» و خطاطی آن توسط قلم نی روی خط کرسی با خط نستعلیق

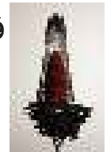

پرسش‌ها

گاهی حرف «و» را با قلم نی روی خط کرسی با خط نستعلیق خطاطی کرده اید؟
چه فکر می‌کنید، حر ف«و» چگونه نقطه‌گذاری می‌شود؟

فعالیت

دربارهٔ نقطه‌گذاری حرف «و» و طرز خطاطی آن با خط نستعلیق با همدیگر بحث کرده؛ سپس سرمشق فوق را با قلم نی چندین بار در کتابچه‌های تان مشق کنید.

کارخانه‌گی

سرمشق بالا را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق وتمرین کنید.

درس پانزدهم

نقطه‌گذاری حرف «ه»

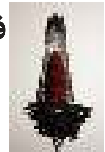
هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری حرف«ه» و طرز خطاطی آن با خط نستعلیق روی خط کرسی

پرسش‌ها

گاهی حرف «ه» را روی خط کرسی با خط نستعلیق خطاطی کرده اید؟
به نظر شما، حرف «ه» به چند طریق نقطه‌گذاری و خطاطی می‌شود؟

فعالیت

دربارهٔ نقطه‌گذاری حرف «هـ» و طرز خطاطی آن با همدیگر بحث کرده؛ سپس سرمشق فوق را با قلم نی مشق کنید.

کارخانه‌گی

سرمشق بالا را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس شانزدهم

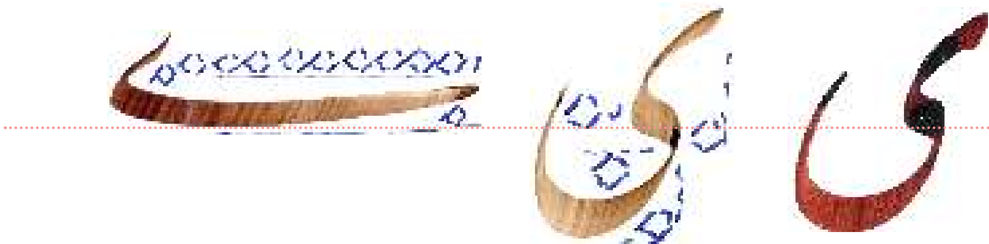
نقطه‌گذاری حرف «ی»

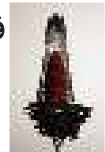
هدف: آشنایی شاگردان با نقطه‌گذاری حرف«ی» و طرز خطاطی آن، روی خط کرسی با خط نستعلیق

پرسش‌ها

به نظر شما، حرف «ی» چگونه نقطه‌گذاری و خطاطی می‌شود؟
حرف «ی» در شمارش حرف‌های الفبا چندم است و چگونه خطاطی می‌شود؟

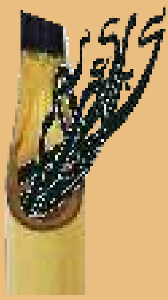
فعالیت

نقطه‌گذاری حرف «ی» را دقیق در نظرگرفته؛ سپس آن را با خط نستعلیق توسط قلم نی مشق کنید.

کارخانه‌گی

سرمشق فوق را روی خط کرسی درکتابچه‌های تان چندین بار مشق کنید.

فصل دوم

کلمات چند حرفی خط نستعلیق

درس هفدهم

نقطه‌گذاری کلمهٔ «آدمی»

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری کلمهٔ «آدمی» با خط نستعلیق روی خط کرسی

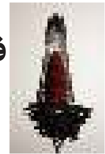

پرسش‌ها

گاهی کلمات را با خط نستعلیق خطاطی کرده اید؟

چه فکر می‌کنید، کلمهٔ آدمی از چند حرف تشکیل شده و چگونه نقطه‌گذاری شده است؟

فعالیت

سرمشق فوق را روی خط کرسی از روی کتاب و یا تختهٔ صنف، چند بار در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

کارخانه‌گی

سرمشق بالا‌را با قلم نی مشق و تمرین کنید.

درس هجدهم

نقطه‌گذاری کلمهٔ «استاد»

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری کلمهٔ «استاد» و خطاطی آن روی خط کرسی

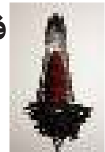

پرسش‌ها

به نظر شما، طرز نقطه‌گذاری کلمهٔ «استاد» چگونه است؟

چه فکر می‌کنید، کلمهٔ استاد، چند حرف دارد و چگونه خطاطی شده است؟

فعالیت

سرمشق فوق را با خط نستعلیق روی خط کرسی چند بار در کتابچه‌های تان مشق کنید.

کارخانه‌گی

سرمشق بالا را با قلم نی با درنظرداشت نقطه‌گذاری حرف‌های آن، در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس نزدهم

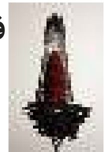
نقطه‌گذاری کلمهٔ «باران»

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه‌گذاری کلمهٔ «باران» روی خط کرسی

پرسش‌ها

به نظر شما، درکلمهٔ باران پیش از حرف «الف» کدام حرف قرار دارد؟
چه فکر می‌کنید، کلمهٔ باران از چند حرف تشکیل شده است؟

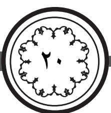
فعالیت

دربارهٔ طرز خطاطی کلمهٔ «باران» و نقطه‌گذاری آن، با یکدیگر مشوره کرده و سپس مطابق سرمشق کتاب آن را با قلم نی درکتابچه‌های تان مشق کنید.

کارخانه‌گی

سرمشق بالا را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس بیستم

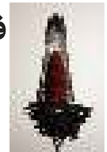
نقطه‌گذاری کلمهٔ «جهان»

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری کلمهٔ «جهان» و خطاطی آن روی خط کرسی با خط نستعلیق

پرسش‌ها

به نظر شما، کلمهٔ جهان از کدام حرف‌ها ساخته شده است؟
چه فکر می‌کنید، در کلمهٔ جهان بین «ج» و «ن» کدام حرف‌ها قرار دارد؟

فعالیت

هرکدام تان یک کلمه را بگویید که با حرف «ج» شروع شده باشد؛سپس سرمشق فوق را در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

کارخانه گی

فعالیت فوق را چندین بار، با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس بیست و یکم

نقطه‌گذاری کلمهٔ «دانا»

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری و خطاطی کلمهٔ «دانا» روی خط کرسی با خط نستعلیق

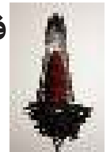

پرسش‌ها

به نظر شما طرز خطاطی و نقطه‌گذاری کلمهٔ «دانا» چگونه است؟

گاهی کلمهٔ «دانا» را خطاطی کرده اید؟

فعالیت

علاوه بر کلمهٔ فوق، یک کلمهٔ دیگر را انتخاب کنید که حرف «د» در آن ذکر شده باشد؛ سپس هر دو کلمهٔ را چند بار مشق و تمرین کنید.

کارخانه گی

کلمهٔ فوق را چند بار با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس بیست و دوم

نقطه‌گذاری کلمهٔ «روشندلان»

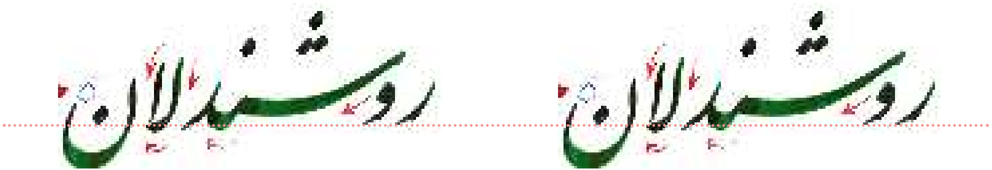
هدف: آشنایی شاگردان با طرز نوشتن کلمهٔ «روشندلان» توسط قلم نی با خط نستعلیق روی خط کرسی

پرسش‌ها

چه فکر می‌کنید، در کلمهٔ «روشندلان» پیش از حرف «الف» کدام حرف قراردارد؟

به نظر شما، کلمهٔ «روشندلان» چگونه خطاطی می‌شود؟

فعالیت

در وقت خطاطی کلمهٔ فوق روی تختهٔ صنف، باید دقیق متوجه دست استاد و حرکت‌های درست قلم بوده؛ سپس آن را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

کارخانه گی

سرمشق فوق را چندین بار، با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس بیست و سوم

نقطه‌گذاری کلمهٔ «سرزمین»

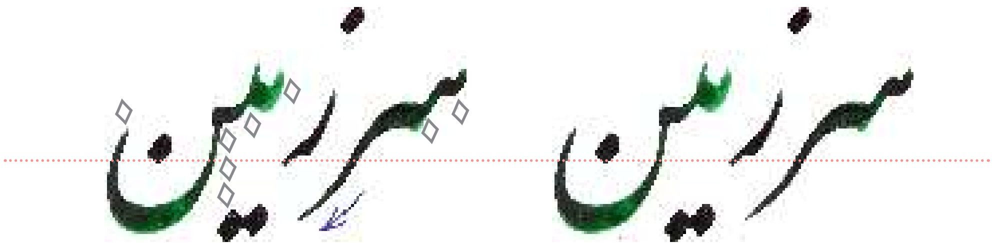
هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی کلمهٔ «سرزمین» با اساسات آن، روی خط کرسی با خط نستعلیق

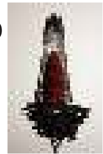

پرسش‌ها

گاهی کلمهٔ «سرزمین» را خطاطی کرده اید؟

به نظر شما، علاوه بر کلمهٔ «سر زمین» دیگر کدام کلمات با حرف «س» شروع می‌شود؟

فعالیت

به گروه‌ها تقسیم شوید و هرگروه کلمهٔ «سرزمین» را با دقت تمام، توسط قلم نی مشق کرده؛ سپس آن را پیش‌روی صنف آورده و به دیگران نشان دهید.

کارخانه‌گی

کلمهٔ «سرزمین» را چند بار در کتابچه‌های تان با قلم نی مشق کنید.

درس بیست و چهارم

نقطه‌گذاری کلمهٔ «صبر»

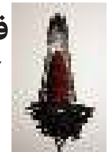
هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری کلمهٔ «صبر» و اساسات آن روی خط کرسی توسط قلم نی با خط نستعلیق

پرسش

چه فکر می‌کنید، کلمهٔ «صبر» از چند حرف تشکیل شده است؟

فعالیت

کلمهٔ «صبر» را برای چند لحظه به دقت دیده، سپس آن را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

کارخانه‌گی

سرمشق فوق را با قلم نی در کتابچه‌های تان چند بار مشق و تمرین کنید.

درس بیست و پنجم

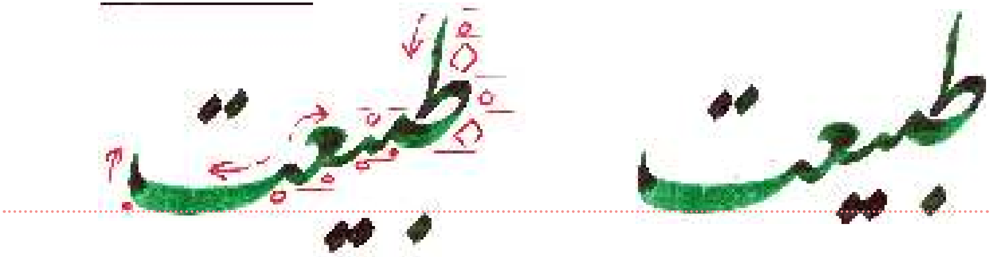
نقطه‌گذاری کلمهٔ «طبیعت»

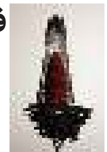
هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری و خطاطی کلمهٔ «طبیعت» و اساسات آن روی خط کرسی با خط نستعلیق

پرسش‌ها

به نظر شما، حرف «ط» از چند نقطه تشکیل شده است؟
گاهی کلمهٔ «طبیعت» را در جمله به کار برده اید؟

فعالیت

به گروه‌ها تقسیم شده هرگروه یک کلمه را که با حرف «ط» شروع شده باشد خطاطی کرده؛ سپس چندین بار، با قلم نی آن را مشق کنید و کارهای تکمیل شده را به نمایش بگذارید.

کارخانه‌گی

مطابق میل تان فعالیت فوق را چندین بار، با قلم نی مشق و تمرین کنید.

درس بیست و ششم

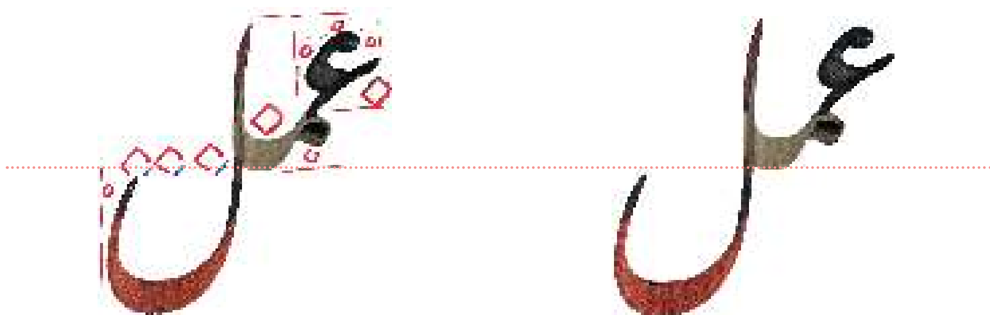
نقطه‌گذاری کلمهٔ «عمل»

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری و خطاطی کلمهٔ «عمل» و اساسات آن با خط نستعلیق

پرسش‌ها

به نظر شما، کلمهٔ عمل از چند نقطه تشکیل شده و چگونه خطاطی می‌شود؟
چه فکر می‌کنید، حرف‌های کلمهٔ عمل در کدام قسمت خط کرسی قرار دارند؟

فعالیت

در گروه‌ها تقسیم شده، هرگروه علاوه بر کلمهٔ فوق یک کلمهٔ دیگر را بیان کند؛ سپس آن را مشق کرده و کارهای انجام شده را به نمایش بگذارید.

کارخانه‌گی

علاوه بر سرمشق فوق، مطابق میل خود یک کلمهٔ دیگر را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس بیست و هفتم

نقطه‌گذاری کلمۀ «فرزند»

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نوشتن کلمۀ «فرزند» با خط نستعلیق روی خط کرسی

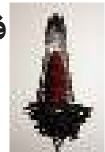

پرسش‌ها

به نظر شما، درکلمه «فرزند» پیش از حرف «ز» کدام حرف واقع شده است؟

چه فکر می‌کنید، در خطاطی کلمۀ «فرزند» چند نقطه به کار رفته است؟

فعالیت

سرمشق فوق را با دقت مشاهده کرده، سپس توسط قلم نی آن را مشق و تمرین کنید و اساسات آن را با قاعدۀ خط نستعلیق درنظرداشته باشید.

کارخانه‌گی

سرمشق با لا را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

درس بیست و هشتم

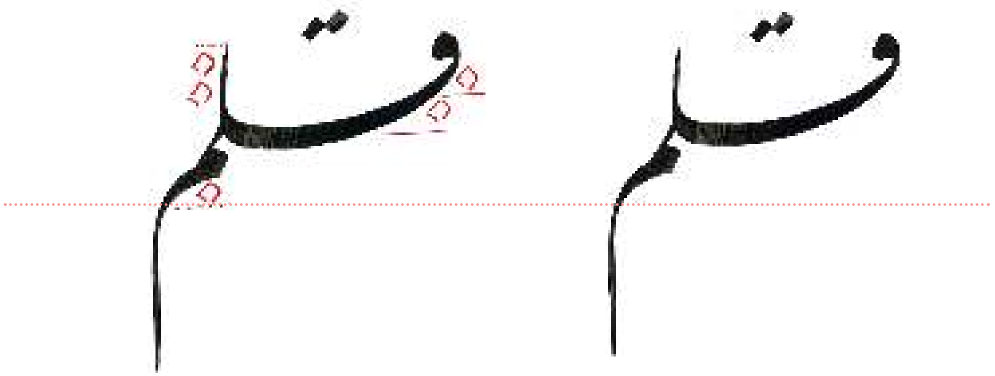
نقطه‌گذاری کلمهٔ «قلم»

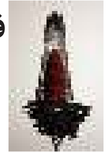
هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی کلمهٔ «قلم» و نقطه‌گذاری آن

پرسش‌ها

گاهی با قلم خودکار خطاطی کرده اید؟
گاهی با چند نوع قلم که توسط آن خطاطی و نقطه‌گذاری کلمات صورت می‌گیرد، خطاطی کرده اید؟

فعالیت

دربارهٔ قلم یک جمله بگویید؛ سپس آن را با قلم نی چندین بار در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

کارخانه‌گی

با قلم نی کلمهٔ بالا را در کتابچه تان مشق و تمرین کنید.

درس بیست و نهم

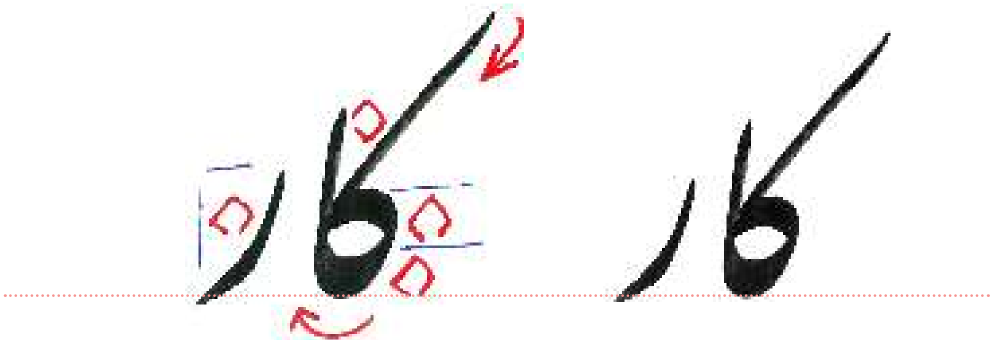
نقطه‌گذاری کلمهٔ «کار»

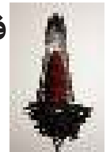
هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری و خطاطی کلمهٔ «کار» روی خط کرسی با خط نستعلیق

پرسش‌ها

کلمه‌یی را که در زیر می‌بینید، حرف اول آن چه نام دارد و چگونه خطاطی شده است؟
به نظر شما، کلمهٔ «کار» توسط قلم نی چگونه نقطه‌گذاری می‌شود؟

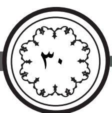
فعالیت

کلمهٔ فوق را طوری مشق کنید که حرکت‌های قلم در آن مراعات شده باشد.

کارخانه‌گی

سرمشق فوق را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس سی ام

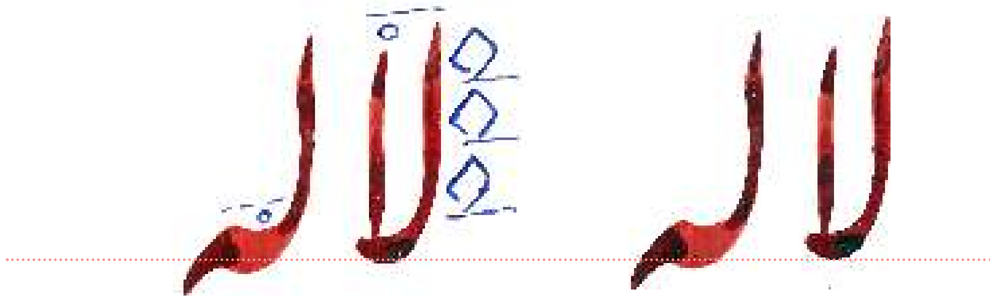
نقطه‌گذاری کلمهٔ «لاله»

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری کلمهٔ «لاله» با قلم نی روی خط کرسی

پرسش‌ها

به نظر شما، کلمهٔ «لاله» از چند حرف ساخته شده و چگونه نقطه‌گذاری می‌شود؟
گاهی کلمهٔ «لاله» را خطاطی کرده اید؟

فعالیت

کلمهٔ «لاله» را با درنظرداشت خط کرسی و اساسات آن با خط نستعلیق چند بار در کتابچه‌های تان مشق کنید.

کارخانه گی

هر کدام یک کلمه را در کتابچه‌های تان مشق کرده، روز دیگر به صنف بیاورید.

درس سی و یکم

نقطه‌گذاری کلمهٔ «معلم»

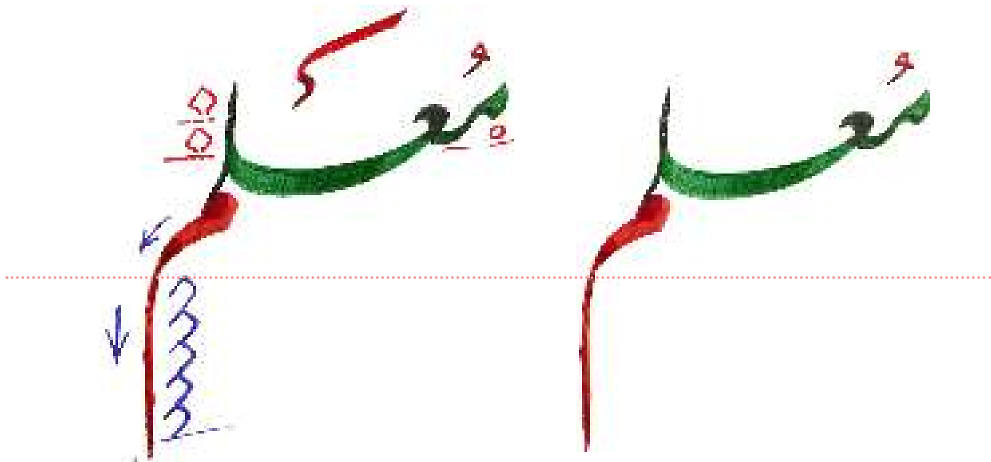
هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری و خطاطی کلمهٔ «معلم» و اساسات آن روی خط کرسی با خط نستعلیق

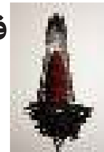

پرسش‌ها

به نظر شما، در کلمهٔ «معلم» چند نقطه به کار رفته است؟

چه فکر می‌کنید، حرف «ع» در وسط کدام حرف‌ها قرار دارد و چگونه خطاطی شده است؟

فعالیت

در گروه‌ها تقسیم شده هر گروه یک یک کلمه در مورد معلم بگویند؛ سپس آن را در کتابچه‌های تان مشق کنید و کارهای تکمیل شده را به نمایش بگذارید.

کارخانه‌گی

مطابق ذوق تان یک کلمه را با قلم نی مشق و تمرین کرده، به صنف بیاورید.

درس سی و دوم

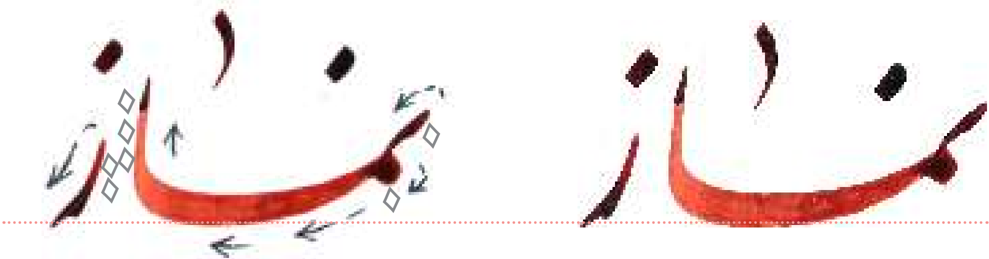
نقطه‌گذاری کلمهٔ «نماز»

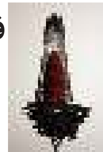
هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری و خطاطی کلمهٔ «نماز» و اساسات آن روی خط کرسی

پرسش‌ها

به نظر شما، کلمهٔ «نماز» از چند حرف تشکیل شده و چگونه نقطه‌گذاری شده است؟
گاهی کلمه «نماز» را با خط نستعلیق خطاطی کرده اید؟

فعالیت

کلمهٔ «نماز» را به دقت دیده آن را مشق کنید.

کار خانه‌گی

کلمهٔ «نماز» را باقلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس سی و سوم

نقطه‌گذاری کلمهٔ «وحدانیت»

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی کلمهٔ «وحدانیت» روی خط کرسی با خط نستعلیق

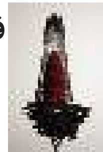

پرسش‌ها

حرف اول و آخر کلمهٔ وحدانیت چیست؟

به نظر شما، در خطاطی کلمهٔ وحدانیت چند نقطه به کار رفته است؟

فعالیت

دربارهٔ نقطه‌گذاری کلمهٔ «وحدانیت» یک جمله بگویید؛ سپس با قلم نی چندین بار در کتابچه‌های تان مشق کنید.

کارخانه‌گی

با قلم نی سرمشق بالا را در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس سی و چهارم

نقطه‌گذاری کلمهٔ «همت»

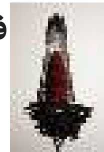
هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری و خطاطی کلمهٔ «همت» روی خط کرسی با خط نستعلیق

پرسش‌ها

چه فکر می‌کنید، کلمهٔ همت از چند نقطه تشکیل شده و چگونه خطاطی می‌شود؟
به نظر شما، در خطاطی کلمهٔ همت از کدام وسیله استفاده شده است؟

فعالیت

دربارهٔ کلمهٔ همت با یکدیگر مشوره کرده؛ سپس کلمهٔ فوق را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

کارخانه‌گی

سرمشق فوق را چند بار، با قلم نی در کتابچه‌های تان تمرین کنید.

درس سی و پنجم

نقطه‌گذاری کلمهٔ «یارب»

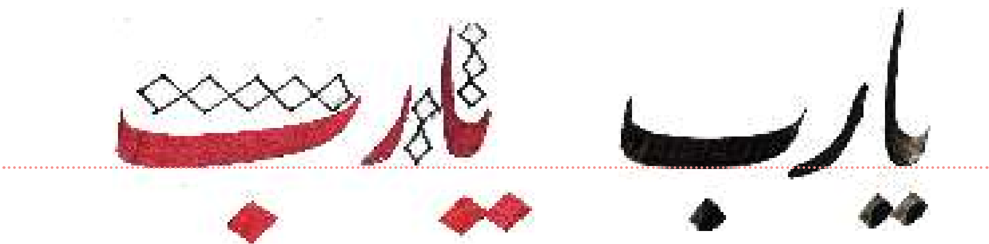
هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه‌گذاری کلمهٔ «یارب» روی خط کرسی با خط نستعلیق

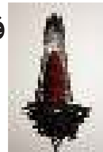
پرسش‌ها

به نظر شما، کلمهٔ «یارب» چگونه خطاطی می‌شود؟

چه فکر می‌کنید، حرف‌های کلمهٔ «یارب» در کدام قسمت خط کرسی، خطاطی شده است؟

فعالیت

کلمهٔ یارب را با درنظرداشت اساسات خط نستعلیق با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

کارخانه گی

سرمشق فوق را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

فصل سوم

طرز خطاطی جملات کوتاه با خط نستعلیق

درس سی و ششم

آدمی

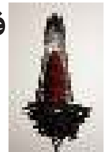
هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی کلمهٔ «آدمی» دریک جمله با خط نستعلیق روی خط کرسی

پرسش‌ها

آیا از خطاطی با خط نستعلیق خوش تان می‌آید؟
گاهی کدام جمله را با خط نستعلیق روی خط کرسی مشق کرده اید؟

رسد آدمی به جایی که به جز خدا نبیند

فعالیت

جملهٔ فوق را با درنظرداشت اساسات خط نستعلیق، روی خط کرسی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

کارخانه گی

سرمشق فوق را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس سی و هفتم

استاد

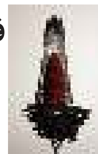
هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی کلمهٔ « استاد» و جملهٔ مربوط آن روی خط کرسی با خط نستعلیق

پرسش‌ها

به نظر شما، در جملهٔ زیر کدام حرف‌ها در زیر خط کرسی قرار گرفته است؟
چه فکر می‌کنید، در حرف‌های «س» و «م» جملهٔ زیر، چند نقطه مشق شده است؟

جور استاد به ز مهر پدر

فعالیت

جملهٔ فوق را چند بار، با درنظرداشت اساسات و قواعد خط نستعلیق روی خط کرسی مشق کنید.

کارخانه‌گی

سرمشق جملهٔ فوق را با درنظرداشت نقطه‌گذاری کلمات، با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس سی و هشتم

باران

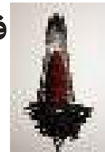
هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری، خطاطی کلمهٔ «باران» و جملهٔ مربوط آن روی خط کرسی با خط نستعلیق

پرسش‌ها

به نظر شما، درکلمهٔ باران پیش از حرف «ر» کدام حرف قرار دارد؟
جملهٔ زیر را با دقت ببینید و حرف‌هایی‌که بالای خط کرسی قرار دارند، نام بگیرید؟

فعالیت

جملهٔ فوق را از روی تخته و یا سرمشق فوق با درنظرداشت کلمه‌های نقطه‌گذاری شده، روی خط کرسی درکتابچه‌های تان مشق کنید.

کارخانه‌گی

جملاتی را که کلمهٔ اول آن با حرف «ب» شروع می‌شود با قلم نی چندین بار در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس سی و نهم

جهان

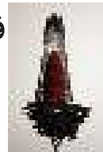
هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری و خطاطی کلمهٔ «جهان» با درنظرداشت جملهٔ آن، روی خط کرسی با خط نستعلیق

پرسش‌ها

به نظر شما، کلمهٔ جهان از کدام حرف‌ها تشکیل شده است و چگونه خطاطی می‌شود؟
چه فکر می‌کنید، در کلمهٔ جهان بین «ج» و«الف» کدام حرف قرار دارد و در کدام قسمت خط کرسی خطاطی شده است؟

خدایا جهان پادشاهی تراست.

فعالیت

علاوه بر جملهٔ فوق یک جملهٔ که شروع آن با حرف « ج» آغاز شده باشد، انتخاب کرده و سپس آن را با قلم نی درکتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

کارخانه‌گی

جملهٔ فوق را با درنظرداشت خط کرسی چند بار، با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس چهلم

دانا

هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری و خطاطی کلمهٔ «دانا» با درنظرداشت جملهٔ آن با اساسات خط نستعلیق روی خط کرسی

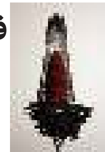

پرسش‌ها

چه فکر می‌کنید، کلمهٔ «دانا» متشکل از چند حرف است؟

در جملهٔ زیر کدام کلمات نقطه‌گذاری شده و حرف‌های آن‌ها در کدام قسمت خط کرسی قرار دارند؟

به دام و دانه نگیرند مرغ دانا را

فعالیت

علاوه بر جملهٔ فوق یک جملهٔ دیگر بسازید که کلمهٔ «دوستی» در آن ذکر شده باشد و هر دو جملهٔ را چند بار در کتابچه‌های تان با خط نستعلیق مشق و تمرین کنید.

کارخانه‌گی

جملهٔ فوق را با درنظرداشت خط کرسی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس چهل و یکم

روشندلان

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی کلمهٔ «روشندلان» و نقطه‌گذاری آن روی خط کرسی با خط نستعلیق

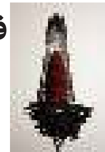
پرسش‌ها

به نظر شما، در کلمهٔ «روشندلان» پیش از حرف «و» کدام حرف قراردارد و چطور نقطه‌گذاری شده است؟

چه فکر می‌کنید، جملهٔ زیر چه مفهوم دارد؟

فعالیت

در وقت نوشتن جملهٔ فوق روی تختهٔ صنف، باید متوجه حرکت‌های قلم باشید؛ سپس آن را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

کارخانه‌گی

جملهٔ بالا را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کرده، به صنف بیاورید.

درس چهل و دوم

سرزمین

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه‌گذاری کلمهٔ «سرزمین» با اساسات آن، روی خط کرسی با خط نستعلیق

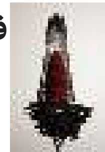
پرسش‌ها

به نظر شما، جملهٔ زیر متشکل از چند کلمه می‌باشد؟
چه فکر می‌کنید، کدام کلمه‌ها زیر خط کرسی قرار گرفته اند؟

افغانستان سرزمین دلیران است

فعالیت

در گروه‌ها تقسیم شوید و هرگروه جملهٔ فوق را با دقت تمام، توسط قلم نی مشق کنید؛ سپس آن را به دیگران نشان دهید.

کارخانه‌گی

جملهٔ فوق را با قلم نی چند بار درکتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس چهل و سوم

صبر

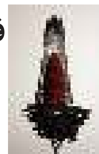
هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه‌گذاری کلمهٔ «صبر» با قواعد خط نستعلیق روی خط کرسی

پرسش‌ها

به نظر شما، کلمهٔ صبر از چند حرف ساخته شده است؟
در جملهٔ زیر، کدام حرف‌ها بالای خط کرسی قرار دارند؟

گویند که سنگ لعل شود در مقام صبر

فعالیت

جملهٔ فوق را برای چند لحظه با دقت ببینید؛ سپس آن را توسط قلم نی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

کارخانه‌گی

سرمشق فوق را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس چهل و چهارم

طبیعت

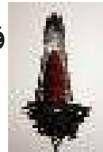
هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه‌گذاری کلمهٔ «طبیعت» و جملهٔ آن روی خط کرسی با خط نستعلیق

پرسش

به نظر شما، جلمهٔ زیر با کدام نوع خط، خطاطی شده است؟

طبیعت در فصل بهار زیباتر می شود!

فعالیت

در گروه‌ها علاوه بر جملهٔ فوق، یک جمله دیگر را خطاطی کنید و به دیگران نشان دهید.

کارخانه‌گی

مطابق میل تان سرمشق فوق را در کتابچه‌های تان، چندین بار مشق و تمرین کنید.

درس چهل و پنجم

عمل

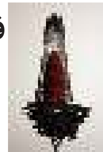
هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی، نقطه‌گذاری کلمهٔ «عمل» و جملهٔ آن، روی خط کرسی با خط نستعلیق

پرسش‌ها

به نظر شما، کلمهٔ عمل در کدام قسمت خط کرسی قرار دارد؟
چه فکر می‌کنید، جملهٔ زیر چه مفهوم دارد؟

قصر فردوس به پاداش عمل می‌بخشند

فعالیت

در گروه‌ها علاوه بر جملهٔ فوق یک یک جملهٔ دیگر را خطاطی کرده؛ سپس آن را پیش‌روی صنف، به نمایش بگذارید.

کارخانه‌گی

مطابق میل خود یک جمله را چندین بار در کتابچه‌های تان با قلم نی مشق و تمرین کنید.

درس چهل و ششم

فرزند

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه‌گذاری کلمهٔ «فرزند» روی خط‌کرسی با خط نستعلیق

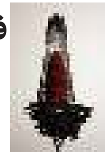

پرسش‌ها

گاهی کلمهٔ «فرزند» را در جمله خطاطی کرده اید؟

کدم کلمات در قسمت بالا و پایین خط کرسی قرار دارند؟

فعالیت

جملهٔ بالا را با دقت دیده؛ سپس توسط قلم نی، با درنظرداشت اساسات و قواعد خط نستعلیق، آن را روی خط کرسی مشق و تمرین کنند.

کارخانه‌گی

با قلم نی جملهٔ بالا را در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس چهل و هفتم

قلم

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی، نقطه‌گذاری کلمهٔ «قلم» در یک جمله روی خط کرسی

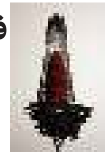

پرسش‌ها

گاهی کلمهٔ «قلم» را در کدام جمله خطاطی کرده اید؟

به نظر شما، از کدام نوع قلم در خطاطی استفاده می‌شود؟

به دوات و قلم و آنچه می نویسید سوگند

فعالیت

دربارهٔ قلم یک جمله بسازید؛ سپس با همدیگر مشوره کرده و آن را توسط قلم نی با خط نستعلیق، روی خط کرسی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

کارخانه‌گی

با قلم نی جملهٔ بالا را مشق و تمرین کنید.

درس چهل و هشتم

کار

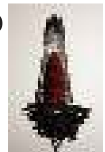
هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی، نقطه‌گذاری کلمهٔ «کار» در یک جمله روی خط کرسی با خط نستعلیق

پرسش

به نظر شما، جملهٔ زیر چطور نقطه‌گذاری شده است؟

فعالیت

جملهٔ فوق را طوری روی خط کرسی با خط نستعلیق مشق کنید، که حرکت‌های قلم در آن مراعات شود.

کارخانه گی

سرمشق فوق را با قلم نی در کتابچه‌های تان چند بار مشق و تمرین کنید.

درس چهل و نهم

لاله

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه‌گذاری کلمهٔ «لاله» در یک جمله، توسط قلم نی روی خط کرسی با خط نستعلیق

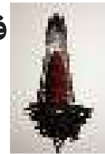
پرسش‌ها

به نظر شما، کلمهٔ «لاله» از چند حرف ساخته شده و چگونه نقطه‌گذاری می‌شود؟
چه فکر می‌کنید، در جملهٔ زیر کدام حرف‌ها در قسمت بالا و پایین خط کرسی قرار گرفته است؟

لاله به دل داغ تو دارد ای گل

فعالیت

جملهٔ فوق را با درنظرداشت خط کرسی و اساسات آن چند بار در کتابچه‌های تان با خط نستعلیق مشق کنید.

کارخانه گی

یک یک جمله در خانه بسازید و آن را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید و به صنف بیاورید.

درس پنجاهم

معلم

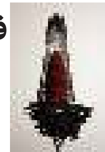
هدف: آشنایی شاگردان با طرز نقطه‌گذاری و خطاطی کلمهٔ «معلم» در جمله با خط نستعلیق روی خط کرسی

پرسش‌ها

چه فکر می‌کنید، کلمهٔ «معلم» چگونه نقطه‌گذاری می‌شود؟
به نظر شما، حرف‌های کلمهٔ «معلم» در کدام قسمت خط کرسی قرار دارد؟

فعالیت

در گروه‌ها راجع به مقام معلم، یک یک جمله خطاطی کرده و به دیگران نشان دهید.

کارخانه‌گی

علاوه بر جملهٔ فوق یک جمله دیگر را درکتابچه‌های تان تمرین کرده، به صنف بیاورید.

درس پنجاه و یکم

نماز

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه‌گذاری کلمهٔ «نماز» و جملهٔ آن، روی خط کرسی با خط نستعلیق

پرسش‌ها

به نظر شما، کلمهٔ «نماز» از چند حرف ساخته شده و چگونه نقطه‌گذاری می‌شود؟
چه فکر می‌کنید، کدام کلمه در بالای خط کرسی قرار دارد؟

نماز ستون دین است

فعالیت

جملهٔ فوق را با دقت دیده و با خط نستعلیق مشق کنید.

کارخانه‌گی

جملهٔ فوق را باقلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس پنجاه و دوم

وحدانیت

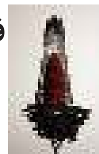
هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه‌گذاری کلمهٔ «وحدانیت» در یک جمله روی خط کرسی با خط نستعلیق

پرسش

به نظر شما، جملهٔ زیر، چگونه نقطه‌گذاری شده است؟

فعالیت

دربارهٔ کلمهٔ وحدانیت یک جمله بسازید؛ سپس با همدیگر مشوره کرده، سرمشق فوق را با قلم نی چندین بار در کتابچه‌های تان مشق کنید.

کارخانه‌گی

با قلم نی تمرین فوق را در کتابچه‌های تان مشق کنید.

درس پنجاه و سوم

همت

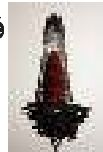
هدف: آشنایی شاگردان طرز خطاطی و نقطه‌گذاری کلمهٔ «همت» در جملهٔ با خط نستعلیق، روی خط کرسی

پرسش‌ها

چه فکر می‌کنید، کلمهٔ «همت» چند حرف دارد و چگونه خطاطی و نقطه‌گذاری شده است؟

فعالیت

مثل جملهٔ فوق یک جملهٔ دیگر بسازید، هر دو جمله را با اساسات خط نستعلیق روی خط کرسی در کتابچه‌های تان مشق کنید.

کارخانه گی

جملهٔ فوق را با قلم نی چند بار در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

درس پنجاه و چهارم

یا رب

هدف: آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه‌گذاری کلمۀ «یارب» و جملۀ آن، روی خط کرسی با خط نستعلیق

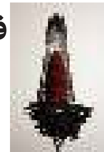

پرسش‌ها

در جملۀ زیرکدام حرف‌ها در قسمت بالا و پایین خط کرسی قرار دارند؟

به نظر شما، فرق بین خط نسخ و خط نستعلیق چیست؟

فعالیت

مثل جملۀ فوق یک جمله بسازید و آن را در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید و کارهای تکمیل شدۀ خویش را به خاطر نمایش پیش‌روی صنف بگذارید.

کارخانه‌گی

جملۀ فوق را با قلم نی در کتابچه‌های تان مشق و تمرین کنید.

بخش دوم

رهنمای تدریس حسن خط

درس اول

صفحه ۱

زمان تدریس (دوساعت درسی) ساعت اول

عنوان درس	حرف‌های «آ، ا»	
اهداف کلی	آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه‌گذاری حرف‌های «آ، ا» روی خط کرسی	
اهداف آموزشی - دانشی - مهارتی - ذهنیتی	از شاگردان انتظار می‌رود که در پایان این درس به اهداف زیر دست یابند: - طریقه خطاطی و نقطه‌گذاری حرف‌های «آ، ا» را با خط نستعلیق روی خط کرسی بدانند. - حرف‌های «آ، ا» را با خط نستعلیق روی خط کرسی نقطه‌گذاری و خطاطی کرده بتوانند. - به نقطه‌گذاری و خطاطی حرف‌ها توسط قلم نی با خط نستعلیق علاقه‌مند شوند.	
روش‌های تدریس	انجام فعالیت‌های گروهی، انفرادی، سؤال و جواب	
وسایل تدریس	کتاب، کتابچه، قلم نی، قلم پنسل، پنسل پاک، تباشیر، دوات، خط کش، قط زن (قطع زن)	
شیوهٔ ارزیابی	برای حصول اطمینان از این که آیا شاگردان خطاطی حرف «آ» را به صورت درست فرا گرفته اند آنان را ارزیابی کنید.	
فعالیت‌های مقدماتی	ادای سلام و احوال پرسی، تنظیم صنف، گرفتن حاضری، تبریکی سال جدید تعلیمی، صحبت در مورد مضمون حسن خط صنف سوم و ارتباط آن با صنف چهارم	۵ دقیقه
	پرسش‌های انگیزه یی متن درس گاهی حرف‌های «آ، ا» را با خط نستعلیق روی خط کرسی خطاطی کرده اید؟	۵ دقیقه

فعالیت‌های معلم	مدت زمان
از شاگردان د رمورد درس سوال کنید. • طریقهٔ خطاطی و نقطه گذاری حرکت‌های حرف‌های «آ، ا» را به شاگردان با قلم نی رهنمایی کنید. • قواعد خط نستعلیق را روی خط کرسی به شاگردان نشان دهید. • شاگردان را در نقطه گذاری حرف‌ها توسط قلم نی رهنمایی کنید. • به شاگردان هدایت دهید تا در خطاطی جمله‌ها توسط قلم نی چندین مرتبه مشق و تمرین کنند.	۳۵ دقیقه

کارخانه گی

حرف‌های «آ، ا» را از روی کتاب درسی چند بار روی خط کرسی در کتابچه های تان مشق و تمرین کنید.

معلومات اضافی

چنانچه در کتاب درسی سال گذشته مضمون حسن خط صنف سوم، دربارهٔ قواعد و اصول نوع خط نسخ بحث صورت گرفته است، در درس‌های این کتاب نیز قواعد و اصول خط نستعلیق توسط قلم نی روی خط کرسی در نظر گرفته شده است. نقطه گذاری در حرف‌ها الفبای خط نستعلیق یک اصل بوده و به صورت جداگانه توسط قلم نی با گذاشتن چندین نقطه دقیق اندازه گیری می‌شود؛ چنانچه در درس اول صنف پنجم مضمون حسن خط در جملهٔ آب در حرف «الف» سه نقطه و در «مد» سه نقطه و در حرف «ب» پنج نقطه توسط نوک قلم نی نقطه گذاری شده و به یک اندازه گیری دقیق با درنظرداشت قاعده خط نستعلیق مشق شده و به زیبا نویسی آن افزوده شده است.

صفحه ۶

زمان تدریس (دوساعت درسی) ساعت اول

عنوان درس	حرف‌های «س، ص»	
اهداف کلی	آشنایی شاگردان با طرز خطاطی و نقطه‌گذاری حرف‌های «س، ص» روی خط کرسی	
اهداف آموزشی - دانشی - مهارتی - ذهنیتی	از شاگردان انتظار می‌رود که در پایان این درس به اهداف زیر دست یابند: - طریقۀ خطاطی و نقطه‌گذاری حرف‌های «س، ص» را با خط نستعلیق روی خط کرسی بدانند. - حرف‌های «س، ص» را با خط نستعلیق روی خط کرسی خطاطی کرده بتوانند. - به خطاطی و نقطه‌گذاری حرف‌های الفبا توسط قلم نی با خط نستعلیق روی خط کرسی علاقه‌مند شوند.	
روش‌های تدریس	انجام فعالیت‌های گروهی، انفرادی، سؤال و جواب و کارهای عملی	
وسایل تدریس	کتاب، کتابچه، قلم نی، قلم پنسل، پنسل پاک، تباشیر، دوات، خط کش، قط زن.	
شیوۀ ارزیابی	برای حصول اطمینان از این که، آیا شاگردان خطاطی حرف‌های «س، ص» را به صورت درست فرا گرفته اند، آنان را ارزیابی کنید.	
فعالیت‌های مقدماتی	ادای سلام و احوال پرسی، تنظیم صنف، گرفتن حاضری، یادآوری از درس گذشته و ارتباط آن با درس جدید	۵ دقیقه
	پرسش‌های انگیزه یی متن درس: گاهی حرف‌های «س، ص» را با قلم روی خط کرسی طور حرکت دار خطاطی کرده اید؟	۵ دقیقه

فعالیت‌های معلم	مدت زمان
• طرز نقطه‌گذاری خط نستعلیق را با قلم نی به شاگردان نشان دهید. • طرز خطاطی و نقطه‌گذاری حرف‌های «س، ص» را با خط نستعلیق روی خط کرسی به شاگردان رهنمایی کنید. • خطاطی و نقطه‌گذاری حرف‌های «س، ص» را روی تختهٔ صنف از کتاب درسی بنویسید و در مورد درست نوشتن به شاگردان به طور انفرادی رهنمایی کنید. • کارهای تکمیل شدهٔ آن‌ها را ارزیابی کنید.	۳۵ دقیقه

کارخانه‌گی

در درس هشتم تحت عنوان نقطه‌گذاری حرف‌های «س، ص» توجه کرده؛ سپس آن را درکتابچه‌های تان با درنظرداشت اساسات آن مشق کنید.

معلومات اضافی

قراری که در درس‌های این کتاب از قواعد و اصول خاص نقطه‌گذاری حرف‌ها، کلمه‌ها، جملات و طریقه‌های خطاطی روی خط کرسی یادآور شدیم. درس ششم که تحت عنوان حرف‌های «س، ص» در یک کلمه روی خط کرسی توسط قلم نی خطاطی و سپس نقطه‌گذاری شده است می‌توانید طرز نقطه‌گذاری و اندازه‌گیری آن را در گذاشتن نقطه به دقت مشاهده کنید و نقاط آن را می‌توانید بشمارید که در حرف‌های «س، ص» چند نقطه گذاشته شده است. لازم است شاگردان را در زیبانویسی و قاعده و اصول خط نستعلیق توسط قلم تشویق کنید، تا آن‌ها بتوانند اصول و قواعد خط نستعلیق را به رهنمایی و کمک شما بیاموزند و به مشق و تمرین توسط قلم در کتابچه‌های شان توجه کنید.

استاد محترم: از نوشتن تکرار پلان راهنمای تدریس به طور جداگانه برای هر درس در این کتاب خود داری شده است. شما می‌توانید از پلان راهنمای فوق درتمام درس‌های این کتاب استفاده کنید.

یادداشت: درس‌های که در این کتاب زمانگیر باشد، می‌توانید آن را در سه ساعت درسی تدریس کنید.